
Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

2020/2209(INI)

2.7.2021

ARVAMUS

Esitaja: tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

Saaja: petitsioonikomisjon

puudega inimeste kaitse kohta petitsioonide abil ja selles vallas saadud kogemused
(2020/2209(INI))

Arvamuse koostaja: Radan Kanev

PA_NonLeg

ETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval petitsioonikomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et tööhõive- ja sotsiaalkomisjon hindab kõrgelt petitsioonikomisjoni olulist rolli sillana liidu kodanike, parlamendi ja teiste ELi institutsioonide vahel ja olulise instrumendina, mille abil kaasata kodanikke osalusdemokraatiasse; arvestades, et õigus pöörduda petitsiooniga Euroopa Parlamendi poole on üks iga üksikisiku ja ELis asuva organisatsiooni põhiõigusi ning faktilise teabe asendamatu otseallikas;
- B. arvestades, et oma rolli kaudu on Petitsioonikomisjonil erikohustus kaitsta puuetega inimeste õigusi ELis koos nende põhivabaduste ja -õiguste teostamise tagamisega ELi õiguse kaudu ja puuetega inimeste õiguste konventsiooni kaudu; arvestades, et nende õiguste kohta kättesaadav teave on puudulik ja mitte piisavalt ligipääsetav;
- C. arvestades, et petitsiooniõigus ja petitsiooniprotsess peaksid olema nähtavamad ja ligipääsetavamad kõigile üksikisikutele ja organisatsioonidele ELis, sealhulgas puuetega inimestele; arvestades, et petitsioonikomisjon peaks tagama sellega seoses parema nähtavuse ja piisava teabe suunatud teavitus- ja teadlikkuse suurendamise kampaaniate kaudu, kus pööratakse erilist tähelepanu haavatavatele rühmadele, sealhulgas puuetega inimestele; arvestades, et parlament ei ole veel töötanud oma petitsioonide süsteemi kohta välja tõhususindeksit ega kogunud petitsioonide käsitlemise kohta statistilisi andmeid;
- D. arvestades, et ELis on hinnanguliselt 87 miljonit puuetega inimest¹; arvestades, et tööhõive- ja sotsiaalkomisjon on rõhutanud puuetega inimeste õigusi käsitlevate petitsioonide olulisust, pidades silmas Euroopa Parlamendi rolli ja vastutust, mis on sätestatud ELi raamistikus, millega jälgitakse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamist;
- E. arvestades, et peaaegu iga neljas uuringus osalenud ELi kodanik teatas, et tema funktsionaalne võimekus on terviseprobleemide tõttu mingil määral piiratud²;
- F. arvestades, et ligikaudu 1 % kõigist petitsioonidest, mille petitsioonikomisjon igal aastal saab, on seotud mitmesuguste probleemide ja raskustega, millega puuetega inimesed igapäevaselt kokku puutuvad; arvestades, et Euroopa Parlamendile esitatud petitsioonides ühed kõige tihedamini tõstatatud puuetega inimeste võrdõiguslikkusega seotud probleemid on sotsiaalkaitse ja tööalased õigused, Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamine kooskõlas ELi eeskirjade ja ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooniga ning muud tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni pädevusse kuuluvad küsimused;
- G. arvestades, et petitsioonikomisjon saab palju petitsioone nõukogu direktiivi 2000/78/EÜ kohta, milles käsitletakse võrdse kohtlemise põhimõtte rakendamata jätmist seoses

¹ Komisjoniliikme Dalli avasõna 3. märtsil 2021. aastal puuetega inimeste õiguste strateegia kohta aastateks 2021–2030.

² Eurostat, „Functional and activity limitations statistics“ (Funktsionaalsete ja tegevuspiirangute statistika), külastatud 6. juulil 2021. aastal.

juurdepääsuga kaasavale haridusele, töökohtadele, kutseõppele, edutamisele ja puuetega inimeste tööttingimustele; arvestades, et liikmesriigid ja EL on allkirjastanud ja ratifitseerinud ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni, mille artiklis 24 on sätestatud, et osalisriigid peavad tagama puuetega inimestele juurdepääsu elukestvate õppele, täiskasvanuharidusele, kutseharidusele, üldisele kolmandale ja teise taseme haridusele ning tasuta kohustuslikule algharidusele;

- H. arvestades, et kõik ELi liikmesriigid on ratifitseerinud ÜRO lapse õiguste konventsiooni, muutes selle endale siduvaks, ning arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 3 lõikes 3 sätestatakse ELi eesmärk tagada laste õiguste kaitse; arvestades, et ELi põhiõiguste hartaga tagatakse lapse õiguste kaitse ELi institutsioonide ja liikmesriikide poolt ELi õiguse rakendamisel; arvestades, et Euroopa Parlament võttis oma resolutsiooni Euroopa lastegarantii kohta vastu tugeva häälteenamusega, nõudes, et ligipääs kaasavale haridusele alates varasest lapsepõlvest kuni noorukieani oleks tagatud kõigile lastele, sealhulgas romi lastele, puuetega lastele, kodakondsuseta lastele ja lapsrändajatele ning neile, kes elavad erakorralises humanitaarabiolukorras;
- I. arvestades, et puuetega inimeste kvaliteetse elu jaoks on hädavajalikud juurdepääs kvaliteetsetele töökohtadele, haridusele ja väljaõppele, tervishoiule, sotsiaalkaitsele, sh piiriülesele, korralik elamispiirile, ja iseseisva elu toetamine ning võrdsed võimalused vaba aja tegevustes ja kogukonnaelus osalemiseks;
- J. arvestades, et on üldtunnustatud, et puuetega inimesed peavad jätkuvalt silmitsi seisma mitmesuguste takistuste ja diskrimineerimisega igapäevases elus, mis takistab neil kasutada põhivabadusi ja -õigusi, mis on sätestatud kohaldatavates ELi ja ÜRO seadusandlikes raamistikes; arvestades, et nende hulka kuuluvad puudestaatuse vastastikune tunnustamine liikmesriikide vahel – mille puudumine takistab puuetega inimeste liikumisvabadust ELis – ligipääs ühistranspordile, ehitatud keskkonna, kaupade, teenuste ja programmide füüsiline, sensoorne ja kognitiivne ligipääsetavus, viipekeele ja muude ligipääsetava kommunikatsiooni ja teabe vahendid ja formaadid, hariduse ja kutseõppe rahastamine ja võrdne ligipääs sellele, ligipääs töajuturule, ligipääs isiklikule abile ja kogukonda kaasamisele ning võrdsed võimalused ja kohtlemine tööhõives ja kutsealale pääsemisel;
- K. arvestades, et hiljuti esitletud puuetega inimeste õiguste strateegia aastateks 2021–2030 on heakskiidetav samm puuetega inimeste probleemidega tegelemisel, aga samas, et need inimesed seisavad jätkuvalt silmitsi takistuste ja diskrimineerimisega; arvestades, et 2019. aastal elas 28,4 % kogu ELi puuetega elanikkonnast (16-aastased ja vanemad) sotsiaalse tõrjutuse või vaesuse ohus³; arvestades, et strateegias aastateks 2021–2030 tuleks seda parandada;
- L. arvestades, et Euroopa sotsiaalõiguste samba 17. põhimõtte kohaselt on puuetega inimestel „õigus sissetulekutoetusele, mis tagab neile vääriliku elu, teenustele, mis võimaldavad neil osaleda tööturul ja ühiskonnaelus, ning nende vajadustele kohandatud töökeskkonnale“;
- M. arvestades, et kaitstud õpikojad peaksid seadma eesmärgiks tagada kaasatus,

---

³ Eurostat, „Disability: higher risk of poverty or social exclusion“ (Puue: suurem vaesuse või sotsiaalse tõrjutuse oht), külastatud 6. juulil 2021. aastal.

rehabiliteerimine ja üleminek avatud töajaturule, kuid sageli on need eraldatud keskkonnad, kus puuetega töötajatel ei ole töötaja staatus ega töötaja õigusi, mis on selge ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rikkumine; arvestades, et toetatud tööhõive mudelid, kui need on õigustel põhinevad ja tunnustatud tööhõivena, saavad austada puuetega inimeste õigusi ning aidata kaasa avatud töajaturule kaasamisele ja sellele üleminekule:

- N. arvestades, et puuetega ja puueteta inimeste tööhõive määrade keskmine erinevus ELis on 25 %⁴; arvestades, et puuetega inimeste, eriti naiste ja puuetega noorte ja algharidusega inimeste tööhõive määr on endiselt lubamatult madal;
- O. arvestades, et COVID-19 pandeemia põhjustatud majanduskriis kujutab tõsist ohtu Euroopa majandusele ja töökohtade säilitamisele; arvestades, et pandeemia on eriti mõjutanud ebasoodsas olukorras olevate inimeste rühmasid, eriti puuetega inimesi; arvestades, et COVID-19 ennetamise meetmed on tekitanud puuetega inimestele töajaturu ligipääsetavuse ja kaasavusega seoses nii võimalusi kui ka probleeme;
- P. arvestades, et EL peab toetama taasterahastu „NextGenerationEU“ kaudu puuetega inimesi kaasavaid COVID-19 kriisi lahendus- ja taastemeetmeid; arvestades, et puudesektoris töötavad kodanikuühiskonna ja vabatahtlike organisatsioonid on COVID-19 kriisi käigus taaskord tõendanud oma äärmist olulisust ja vastupidavust;
- Q. arvestades, et 2019. aastal elas ELis peaaegu 18 miljonit last (22,2 % lastest) leibkonnas, mida ohustas vaesus või sotsiaalne tõrjutus; arvestades, et puuetega lapsed kogevad spetsiifilisi ebasoodsaid olukordi, mis muudavad nad eriti haavatavateks; arvestades, et see rõhutab seda, kui oluline on tagada abivajavatele lastele vaba ja tõhus ligipääs kvaliteetsele alusharidusele ja lapsehoiule, haridusele ja koolipõhiste tegevustele, vähemalt ühele tervislikule toidukorrale igal koolipäeval ja tervishoiule ning tõhusale ligipääsule tervislikule toitumisele ja korralikule elamispiinnale, nagu on sätestatud nõukogu soovitusel Euroopa lastegarantii kohta;
- R. arvestades, et puuetega inimeste tööalane diskrimineerimine on seotud kaasava hariduse ja kutseõppe puudumisega, samuti segregatsiooni ja diskrimineerimisega eluaseme ja tervishoiu valdkonnas, juurdepääsu puudumisega transpordile ning muudele teenustele ja toodetele;
- S. arvestades, et ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni silmas pidades koostatud resolutsioonis võrdse kohtlemise kohta töö saamisel ja kutsealadele pääsemisel tõi Euroopa Parlament esile puudused nõukogu direktiivis 2000/78/EÜ millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel;
- T. arvestades, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta direktiivis (EL) 2019/1158 (milles käsitletakse lapsevanemate ja hooldajate töö- ja eraelu tasakaalu ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 2010/18/EL) nõutakse liikmesriikidelt, et nad hindaksid, kas vanemapuhkuse, hoolduspuhkuse ja töötaja puhkuse saamise tingimusi ja üksikasjalikku korraldust tuleks kohandada eriti

---

⁴ 17. detsembri 2019. aasta ettepanek komisjoni ja nõukogu ühise tööhõivearuande kohta, mis on lisatud komisjoni teatisele 2020. aasta säästva kasvu strateegia kohta, lk 89.

ebasoodsas olukorras lapsevanemate erivajadustele, näiteks puuetega vanemad, puuetega laste või pikaajalist haigust põdevate laste vanemad (või lapsendajad, üksikvanemad ja lahutatud vanemad) või keerulistes olukordades vanemad;

- U. arvestades, et puuetega inimesed seisavad oma igapäevaelus silmitsi paljude takistustega, muuhulgas püüdes saada isiklikke abiteenuseid, olla kaasatud kogukonda, leida korralikku ja taskukohast eluaset ja saada taskukohaseid tervishoiuteenuseid ning inimesekeskset sotsiaal- ja tervishoiuteenuseid;
- V. arvestades, et puuetega inimeste töötus ning puuetega inimestele kvaliteetsete ja kestlike töökohtade puudumine on peamised tegurid, miks puuetega inimestel on suur oht sattuda vaesusse, jääda sotsiaalselt tõrjutuks või kodutuks;
- W. arvestades, et 2017. aastal elas kolmandik ELi puuetega inimestest leibkonnas, mille rahalistest vahenditest ei piisanud tavapärase vajalike kulutuste tegemiseks; arvestades, et ilma sotsiaaltoetuste, hüvitiste või pensionita oleks 2019. aastal vaesusohht ähvardanud peaaegu kaht kolmandikku piiratud tegutsemisvõimega ELi elanikkonnast⁵;
- X. arvestades, et puuetega inimesed on mitmekesine rühm ja puutuvad sageli kokku läbipõimunud diskrimineerimisega, mille kumulatiivne mõju mõjutab tuntavalt ka tööhõivet;
- Y. arvestades, et asutusepõhisest lähenemisviisist loobumise edusammud on liikmesriikides ebaühtlased, kusjuures hoolimata asjakohaste poliitikameetmete kehtestamisest ja märkimisväärsete rahaliste vahendite eraldamisest ELis elab asutustes endiselt miljon inimest; arvestades, et esitatud on mitmeid petitsioone seoses ELi vahendite väärkasutamisega puuetega inimeste deinstitutionaliseerimiseks; arvestades, et 2021. aasta veebruaris käivitas Euroopa Ombudsman omaalgatusliku uurimise komisjoni rolli kohta selle tagamisel, et liikmesriigid kasutavad ELi vahendeid selleks, et edendada puuetega inimeste ja vanurite iseseisvat toimetulekut ja üleminekut eemale hoolekandeesutuste süsteemilt; arvestades, et liikmesriigid peavad kiirendama deinstitutionaliseerimise protsessi ning et komisjon peab nende edusamme hoolikalt jälgima;
- Z. arvestades, et hooldusasutustesse paigutatud puuetega inimesed on olnud kõige haavatavamate ja COVID-19 pandeemia piirangute poolt kõige negatiivsemalt mõjutatute hulgas päevakeskuste ja koolide ajutise sulgemise tõttu, mis on suurendanud olemasolevaid ebavõrdsusi ja isoleerituse ning sotsiaalse tõrjutuse riski puuetega inimeste hulgas; arvestades, et intellektipuudega inimeste hooldus langenud nende pereliikmete hooleks; arvestades, et petitsioonide esitajad on rõhutanud keerulisi tervishoiuolukordi ja ebapiisavaid sanitaarmedeid mõningates avatuks jäänud asutustes ja sellest tulenevaid kõrgeid haigestumiste ja surmade määrasid neis asutustes;
- AA. arvestades, et ELi rahvastikustatistika kogumisel ei arvestata inimese puuete olemust ega seda, kui palju puuetega inimesi elab hoolekandeesutustes, mis pärsib ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni artikli 31 täitmist;
- AB. arvestades, et olemas on puuetega inimeste eri rühmasid ja sealjuures, et mõned neist,

---

⁵ Eurostat, „Sissetulekuid ja elamistingimusi käsitlev ELi statistika“, külastatud 2. juulil 2021. aastal.

näiteks naised, seisavad silmitsi täiendavate raskuste ja mitmekordse diskrimineerimisega; arvestades, et diskrimineerimise eri vormid võivad põhjustada sotsiaalset isoleeritust ja üksindust, psühholoogilisi traumasid ja depressiooni;

- AC. arvestades, et COVID-19 ennetusmeetmed on loonud puuetega inimestele uued tõkked ja süvendanud olemasolevat tõrjutust kõigis töömaailma valdkondades; arvestades, et puuetega inimesed jäävad töökohast tõenäolisemalt ilma ja et neil on keeruline uut töökohta leida; arvestades, et COVID-19 on mõjutanud töökorralduses negatiivselt juurdepääsetavust ja kaasavust ning puuetega inimeste tööhõivet ja töötingimusi ning et selle tõttu on paljud puuetega inimesed pidanud puutuma kokku kaugtöö negatiivsete mõjudega;
- AD. arvestades, et puudestaatusest tulenev hüvitiste ja õiguste nimistu on liikmesriigiti erinev ning et samuti erineb see, millised üksused nimetatud õigused kindlaks määravad ja neid tunnustavad;
- AE. arvestades, et puuetega inimeste ning hooldust ja pikaajalist hooldust vajavate inimeste arv kasvab eeldatavasti ELis drastiliselt, muu hulgas demograafiliste probleemide ja krooniliste haiguste esinemissageduse tõusmise tõttu; arvestades, et hetkel pakuvad pikaajalist hooldust enamasti mitteametlikud hooldajad, kellele tavaliselt tasu ei maksta ja kes on valdavalt naised; arvestades, et poliitika, mille eesmärk on lahendada demograafilised probleemid ning kasvav hooldamise ja pikaajalise hooldamise vajadus, tuleks kavandada selliselt, et see ei suurendaks survet mitteametlikele hooldajatele;
- AF. arvestades, et puuded on sageli tööõnnetuse tulemus või tekkinud kutsehaiguse või terviseohtudega kokkupuutumisega seotud kroonilise haiguse tõttu;
- AG. arvestades, et kohustus puuetega inimesi edukamalt kaasata ja nende õigusi kaitsta peaks kajastuma kõigis poliitikavaldkondades, kaasa arvatud Euroopa poolaasta protsess;
1. palub komisjonil tagada, et EL ja liikmesriigid täidaksid täielikult asjakohaseid ELi ja ÜRO kohustusi seoses puuetega inimeste õigustega (eelkõige seoses ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja puuetega inimeste õiguste konventsiooni komitee üldiste märkustega konventsiooni kohta) ning asjaomaseid ELi meetmeid ja rahastamiseskirju, ning neid ja nende perekondasid ning hooldajaid selles asjus toetada ja võimaldada parimate tavade jagamist; palub sellega seoses komisjonil tagada, et ELi vahendite kasutamisel järgitakse puuetega inimeste õigusi, ja palub Euroopa Kontrollikojal hinnata ELi programmide tulemuslikkust, pannes erilist rõhku haridus- ja tööhõiveprogrammidele;
  2. kiidab heaks komisjoni plaani uurida 2022. aastal ELi raamistiku toimimist, millega jälgitakse ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni rakendamist, ning teha selle põhjal ettepanekud meetmete kohta; palub komisjonil tugevdada ELi raamistikku ja selle sõltumatust, tagades eelkõige ekspertide, valitsusväliste organisatsioonide, sotsiaalpartnerite ja eelkõige puuetega inimeste ulatuslikuma kaasamise ja osalemise, ilma et selle käigus diskrimineeritaks puudeliigi või mõne muu isikliku asjaolu tõttu; rõhutab vajadust, et ELi raamistiku aluseks oleksid detailsed, ajakohased, kvaliteetsed ja üksikasjalikud andmed vastavalt puute olemusele, tuginedes Washingtoni puuetega inimeste statistika rühmale;

3. kutsub ELi institutsioone ja liikmesriike üles kinnitama oma pühendumust puuetega inimeste kaasava võrdõiguslikkuse saavutamisele ja rakendama täielikult ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni, sealhulgas selle tööd ja tööhõivet käsitlevat artiklit 27;
4. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles seadma selgeid eesmärke ja meetmeid, et parandada puuetega inimeste elu- ja töötingimusi, järgides samal ajal ligipääsetavuse ja mittediskrimineerimise põhimõtet, ning investeerima võrdsetesse võimalustesse ja puuetega inimeste osalemisse kõigis eluvaldkondades;
5. nõuab, et EL ja need liikmesriigid, kes ei ole seda veel teinud, ratifitseeriks ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni fakultatiivprotokollid;
6. tuletab meelde, et petitsioonikomisjonil on eriline kaitsev roll seoses ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni järgimisega ELi tasandil poliitika kujundamisega seotud meetmete ja seadusandlike meetmete võtmisel; märgib, et selle kohustuse raames käsitleb komisjon teatud hulka puuetega inimestega seotud petitsioone, korraldab teemaga seotud temaatilisi ja avalikke arutelusid ning töötube, koostab resolutsioone ja aruandeid ning korraldab kohapealseid missioone;
7. rõhutab, et Euroopa Parlamendile esitatavate petitsioonide abil õiguskaitse kättesaadavuse tagamiseks peaks puuetega inimestel olema juurdepääs vastuvõtukriteeriumitele vastavate petitsioonide koostamiseks ja esitamiseks vajalikule toele ja abile; nõuab petitsioonimehhanismi nähtavamaks muutmist teadlikkuse tõstmise abil, samuti puuetega inimeste või nende esindajate petitsioonide läbivaatamisel kaasamise ja selles osalemise kaudu;
8. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles edendama ja toetama sotsiaalseid ettevõtteid, mis keskenduvad puuetega inimeste tööhõivele, kuna need on inimväärsete töökohtade loomise ergutamise vahend;
9. nõuab tungivald, et ELi institutsioonid parandaks ligipääsetavuse taset ja kvaliteeti kõigis oma hoonetes ning eemaldaks Euroopa institutsioonide veebisaitidelt, aruteludest ja dokumentidest ligipääsetavusega seotud takistused, näiteks muutes toodetava teave ligipääsetavaks, näiteks pakkudes tõlget eri liikmesriikide viipekeelde ning pimedate kirjas ja kergesti mõistetavas keeles koostatud dokumente;
10. tuletab meelde, et parlament on palunud liikmesriikidel uurida puuetega inimeste töökohakvootide kehtestamise võimalust, et edendada kaasavaid töökohti; kutsub liikmesriike ja ELi institutsioone üles näitama eeskujulist võtet neid tööle oma asutustesse;
11. nõuab tungivald, et liikmesriigid koostaksid riiklikud tegevuskavad, milles tegeletakse lünkadega avaliku ohutusalase teabe, kaugõppe ja e-õppe, isikliku abi, hooldus- ja tugiteenuste kättesaadavuses puuetega inimeste jaoks;
12. palub liikmesriikidel läheneda valdkonnaülel, eelkõige kaasavate töökohtade loomise poliitika ja meetmete vallas; avaldab kahetsust, et puuetega inimeste õiguste strateegias (2021–2030) ei käsitleta piisavalt mitmekordset ja läbipõimunud diskrimineerimist; palub seetõttu komisjonil pöörata strateegia rakendamisel erilist tähelepanu

valdkonnaülesusele ning seada töökohal valitseva mitmekesisuse kohta selged, mõõdetavad ja ambitsioonikad eesmärgid, mis kajastavad puuetega inimeste heterogeensust, et tegeleda mitmekordse ja läbipõimunud diskrimineerimisega; rõhutab, kui oluline on jälgida strateegia tõhusust ning kaasata sellesse puuetega inimesed ja neid esindavad organisatsioonid;

13. palub komisjonil ja liikmesriikidel tagada, et ELi tööturu digitaliseerimise algatused on füüsiliselt, sensoorselt ja kognitiivselt ligipääsetavad;
14. julgustab liikmesriike andma tõsiste ja raskete puuetega inimestele varajast ligipääsu riiklikele pensionikavadele, et võidelda vanas eas vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse riskide vastu;
15. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kehtestama ühtset puude määratlust kooskõlas 2015. aastal vastu võetud ÜRO puuetega inimeste õiguste komitee kokkuvõtlike märkustega ELi esialgsele raportile ja tagama puudeseisundi vastastikuse tunnustamise kõikides liikmesriikides, et tagada puuetega inimeste vaba liikumine ja nende ELi kodanikuõiguste nõuetekohane teostamine ja tunnustamine;
16. palub komisjonil ja liikmesriikidel paremini tunnustada juurdepääsetavate ja kvaliteetsete tugiteenuste ja -süsteemide tähtsust iseseisvaks eluks; rõhutab vajadust edendada ülalpeetavatele puuetega inimestele ja nende hooldajatele pakutava isikupärastatud kvaliteetse toe strateegiaid ja standardeid, sealhulgas parem sotsiaalkaitse ja mitmesugused mitteametlike hooldajate toetamise viisid; kutsub komisjoni üles esitama ELi hooldusvaldkonna strateegilise tegevuskava, et liikuda edasi ELi tervishoiusektori, sealhulgas isiku- ja majapidamisteenuseid pakkuvate töötajate kvalitatiivse võimestamisega; kordab, et hooldusvaldkonna tegevuskava peab kajastama ka 100 miljoni mitteametliku hooldaja olukorda ELis, kes pakuvad 80 % pikaajalisest hooldusest, kuid kelle töö jääb enamasti tunnustamata;
17. palub liikmesriikidel tegeleda riiklike tööturuasutuste alaarengu ja alarahastamisega, et parandada puuetega inimeste tööhõivemäära; nõuab tungivalt, et liikmesriigid tugevdaksid riiklike tööturuasutuste sidemeid värbamisbüroodega;
18. rõhutab, et ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni kohased kaitstud töökohad mängisid väga olulist rolli puuetega inimeste liikumisel avatud tööturule;
19. nõuab tungivalt, et liikmesriigid toetaksid õigustel põhinevaid, kaasavaid ja korralikke individuaalse tööle määramise ja toetamise (toetatud tööhõive) mudeleid kui võimalust puuetega inimestel minna võimaluse korral üle avatud tööturule;
20. tunneb heameelt asjaolu üle, et osana puuetega inimeste õiguste strateegiast aastateks 2021–2030 on 2023. aasta lõpuks kättesaadav ELi puudega isiku kaart, mis võimaldab puudestaatuse vastastikust tunnustamist sellistes rohkemates valdkondades nagu tööjõu liikuvus ja teenuste osutamise tingimustega seotud hüvitised; palub komisjonil ja liikmesriikidel olla ambitsioonikas seoses õiguste kohaldamisalaga, mis saavad olema kaardi kasutajatel, ning tagada selle nõuetekohane rakendamine igas liikmesriigis vajaduse korral siduvate ELi õigusaktide kaudu;
21. märgib, et mõnes ELi liikmesriigis, kus puudega isiku kaart on juba kasutusele võetud,

on teatatud väärkasutusest, mis mõnikord põhjustab negatiivseid tagajärgi tõeliselt abikõlblikele isikutele; rõhutab seetõttu vajadust tõsta kõigil tasanditel teadlikkust ja võtta meetmeid, et hoida ära uue ELi-ülese puudega isiku kaardi väärkasutamist;

22. kutsub liikmesriike üles läbi viima riiklikke puuetest teadlikkuse suurendamise kampaaniaid, mis edendavad ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni ja ELi puuetega inimeste õiguste strateegiat aastateks 2021–2030 ning kaasavad puuetega inimesi ja neid esindavaid pereliikmeid ja organisatsioone; kutsub liikmesriike üles vastu võtma ambitsioonikaid ajakavasid strateegia rakendamiseks; kutsub komisjoni üles välja arendama detailsete indikaatorite kogumeid tulevaste läbivaadatud sotsiaalnäitajate tulemustabeli delegeeritud õigusakti raames, et mõõta progressi strateegia eesmärkide suunas ja tagada kõigi neis dokumentides sätestatud kohustustega seotud osaliste vastavus;
23. rõhutab, kui oluline on puuetega inimeste, neid esindavate organisatsioonide, sotsiaalpartnerite ja kõigi teiste asjaomaste sidusrühmade aktiivne kaasamine ja nende osalemine puuetega inimeste õiguste strateegia aastateks 2021–2030 ja riiklikke puudega inimesi käsitlevate strateegiate rakendamisel ja jälgimisel;
24. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kaasama planeerimise ja programmitöö assigneeringuid, mis on Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondides määratud poliitika ja eesmärkide jaoks, mille sihiks on parandada puuetega inimeste elutingimusi, järgides samas ligipääsetavuse ja diskrimineerimiskeelu põhimõtteid;
25. tuletab meelde, et petitsioonide esitajate kõige sagedasemad puuetega inimeste võrdõiguslikkust puudutavad mured on seotud ligipääsetavuse ja sotsiaalkaitsega, samuti õigusega tööle ning õigusega elada kogukonnas iseseisvalt; kutsub seega liikmesriike üles täielikult rakendama ja järjepidevalt jälgima kõiki ligipääsuga seotud õigusakte, sealhulgas direktiivi (EL) 2019/882 (Euroopa ligipääsetavuse akt), et tõhusalt ja lõplikult kõrvaldada ja ennetada puudega töötajaid takistavad tegureid ja parandada ning tagada ligipääsetavate teenuste kättesaadavust ning nende teenuste osutamise tingimuste sobivust; palub sellega seoses liikmesriikidel kaaluda teenuste ligipääsetavuse ja tehiskeskkonna ligipääsetavuse vastastikust seotust Euroopa ligipääsetavuse akti riiklikusse õigusesse ülevõtmisel;
26. palub komisjonil toetada liikmesriike, et tagada kohalikul, piirkondlikul ja riiklikul tasandil vajalikud tingimused, et puuetega inimestel oleks võimalik teostada vaba liikumise, enesemääramise ja isiklike valikute õiguseid teistega võrdsel alustel, et elada iseseisvalt ja olla kogukonda kaasatud nagu on sätestatud ÜRO puuetega inimeste õiguste konventsiooni artiklis 19; palub liikmesriikidel edendada teabe kättesaadavust, mida avaliku halduse asutused pakuvad, kasutades avatud ja ligipääsetavaid formaate;
27. kutsub petitsioonikomisjoni üles koguma ja pakkuma statistilisi andmeid petitsioonide menetlemise kohta ja rõhutab vajadust selle järele, et komisjon tagaks suutlikkuse tõlkida viipekeelde, nagu seda peaksid tegema kõik Euroopa Parlamendi komisjonid, et tagada ligipääs teabele ja osalemine;
28. kutsub liikmesriike üles kasutama ära asjakohaste ELi fondide poolt pakutavaid võimalusi puuetega inimestele töökohtade loomiseks ja nende koolitamiseks, et tagada ja toetada täielikku ligipääsu avalikele ruumidele ja taristutele ning tagada, et ELi poolt

rahastatud meetmed jõuaksid puuetega inimesteni; avaldab kahetsust, et ELi vahendeid kasutatakse mitmes liikmesriigis endiselt puuetega inimeste eraldamiseks uute viiside loomiseks;

29. palub komisjonil alustada võimalikult kiiresti võrdse tööalase kohtlemise direktiivi läbivaatamist, et see täielikult ühtlustada puuetega inimeste õiguste konventsiooni sätetega ja rakendada osalusprotsessi, mille eesmärk on tagada puuetega inimeste esindusorganisatsioonide otsene ja täielik kaasamine;
31. juhib tähelepanu sellele, et tugisüsteemide kasutamine ei tohiks vähendada puuetega inimeste palku, eriti avaliku sektori kaerahastamise kaudu; juhib tähelepanu sellele, et puuetega inimeste värbamine peab põhinema palga ja tööaja korralduse alusel teiste töötajate suhtes kohaldataval tööhõiveraamistikul, kohandades seda raamistikku nende vajadustega; on seisukohal, et puuetega inimesi ei saa avatud tööturule kaasata ilma üldise tööhõive reguleerimise, palgatõusu ja kollektiivläbirääkimiste edendamise üldise raamistikuta;
32. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid kehtestaksid puuetega inimeste töökohakvoodid, et muuta töökohti kaasavamateks;
33. rõhutab, et puuetega inimesed vajavad rahalist abi, et palgata või võtta tööle spetsiaalse kvalifikatsiooniga abilisi;
34. rõhutab, et oluline on ligipääsetavuse probleemidega kiirelt tegeleda kogu asjakohases poliitikas ja kõigis vahendites, sealhulgas riigihangete reeglites ja Euroopa Parlamendile petitsioonide esitamise ligipääsetavuses;
35. nõuab tungivalt, et liikmesriigid tagaksid puuetega inimeste sotsiaalkindlustuse piisava koordineerimise, sealhulgas tagades, et puuetega inimesed saaksid jätkuvalt puudetoetust, mis katab nende puuetega seotud lisakulutused, isegi pärast tööturule sisenemist või kindla sissetulekute lävendi ületamist, et toetada nende integreerimist tööturule ning tagada nende väärikus ja võrdsus; usub, et seda tuleks teha määruse (EÜ) nr 883/2004 muudatuste kaudu ja konsulteerides puuetega inimesi esindavate organisatsioonidega;
36. kutsub liikmesriike üles vahetama teavet ja häid tavasid, eriti institutsiooniliselt elukorralduselt iseseisvale elule ülemineku kohta, puuetega inimestele ligipääsetava ja taskukohase eluaseme pakkumise kohta ning kogukonda kaasamise kohta;
37. palub komisjonil ja liikmesriikidel suurendada oma jõupingutusi, et vähendada endiselt eksisteerivat lõhestatust puuetega ja puueteta inimeste tööhõives ning et edendada puuetega inimeste juurdepääsu kvaliteetsetele ja kestlikele töökohtadele; kiidab sellega seoses heaks Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava raames komisjoni poolt tehtud ettepaneku lisada läbivaadatud sotsiaalnäitajate tulemustabelisse lõhestatus puuetega ja puueteta inimeste tööhõives;
38. nõuab, et liikmesriigid kohaldaksid täiel määral nõukogu 27. novembri 2000. aasta direktiivi 2000/78/EÜ, millega kehtestatakse üldine raamistik võrdseks kohtlemiseks töö saamisel ja kutsealale pääsemisel; nõuab tungivalt, et liikmesriigid edendaksid puuetega inimeste tööhõivevõimalusi, rakendades direktiivi paremini, eriti selle

artiklit 5 mõistlike abinõude kohta, ja investeerides ELi vahendeid ning taaste- ja vastupidavusrahastu vahendeid puuetega inimestele töökohtade loomisesse ja nende koolitamis;

39. rõhutab, et töövahendus, kutsenõustamine, samaaegne töö ja koolitus, sissejuhatus ametisse ja tööalane koolitus ning karjäärivõimalused on puuetega inimeste jaoks tähtsad, et palgatöö leida ja seda hoida;
40. kutsub liikmesriike üles tagama, et tööturud ja töökeskkonnad oleksid avatud, kaasavad ja ligipääsetavad puuetega inimestele, toetama tööhõiveteenuseid, suurendama teadlikkust kaasava tööhõive praktikatest, kehtestama piisavaid stiimulid ja tugimeetmed ettevõtjatele, eriti mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjatele, mis värbavad ja koolitavad puuetega inimesi, ja tagama, et üldised füüsilise ettevõtjana tegutsemise skeemid oleksid ligipääsetavad puuetega inimestele ja toetaksid neid;
41. toob välja, et kaasavad haridus- ja kutseõppeprogrammid on kaasavama tööturu loomisel kaks peamist eeltingimust; palub komisjonil tagada, et eelseisev ELi lähenemisviis mikrovalifikatsioonitunnistustele elukestva õppe ja tööalase konkurentsivõime jaoks on ligipääsetav ja kaasav ning kajastab seda, kuidas paremini realiseerida puuetega inimeste õigust töötada; palub liikmesriikidel kasutada ära võimalusi, mille parendatud noortegarantii näeb ette puuetega noorte tööhõive, hariduse, praktika ja õpipoisiõppe jaoks, ning tagada puuetega inimestele võrdne juurdepääs ja juurutada kohandatud poliitikat;
42. rõhutab vajadust tõhustada teadusuuringuid ja innovatsiooni juurdepääsetava tehnoloogia valdkonnas, et tugevdada puuetega inimeste tööturgudele kaasatust; rõhutab info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate tähtsust seoses puuetega inimeste liikuvuse, suhtlemise ja avalikele teenustele juurdepääsuga;
43. kutsub liikmesriike üles uurima digitaliseerimise ja digivahenditega kaasnevaid võimalusi ja potentsiaali ning tunnistama abistava ja kohandatava tehnoloogia väärtust puuetega inimeste jaoks, võttes nõuetekohaselt arvesse isikuandmete kaitset ja eetilisi küsimusi; tuletab meelde, et digivahendite ja abitehnoloogia kasutamise potentsiaal sõltub puuetega inimeste võimalustest oma digioskusi arendada; rõhutab, et vajalikele digioskuste ja tehisintellekti alaste teadmiste arendamine võib aidata tööturul kanda kinnitada haavatavatel rühmadel, näiteks puuetega inimestel;
44. kutsub liikmesriike üles tagama igale lapsele õigust ja ligipääsu kaasavale haridusele, kutsub liikmesriike üles kiirelt rakendama ja ära kasutama kättesaadavaid ELi vahendeid, et toetada Euroopa lastegarantii rakendamist; rõhutab, kui oluline on puuetega laste, nende vanemate ja hooldajate varajane, individuaalne ja igakülgne toetamine; palub liikmesriikidel pöörata erilist tähelepanu puudega lastele ja hariduslikele erivajadustele;
45. palub liikmesriikidel julgustada töökohtade kohandamist ja võtta meetmeid, et edendada töötervishoidu ja tööohutust; kutsub komisjoni üles pöörama tulevases ELi töötervishoiu ja tööohutuse strateegilises raamistikus erilist tähelepanu puuetega töötajatele ja seadma ambitsioonikaid eesmärgi;
46. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama, et maaelu arengu programmid ja

strateegiad sisaldavad konkreetseid meetmeid maapiirkondades elavate puuetega inimeste teavitamiseks ja nende kaasamiseks nimetatud programmide ja strateegiate kavandamisse ja rakendamisse;

47. rõhutab, et puuetega inimestele tuleks tagada juurdepääs tervishoiule ja haridusele, sealhulgas kriiside, näiteks COVID-19 pandeemia ajal, ning et liikmesriigid peaksid võitlema igasuguse diskrimineerimise ja tõrjutuse vastu selles valdkonnas;
48. avaldab kahetsust asjaolu üle, et puuetega inimesed ja nende tugivõrgustik jäeti välja ELi vaktsineerimisstrateegia esmatähtsatest gruppidest; nõuab tungivalt, et liikmesriigid pakuksid puuetega inimestele ja nende tugivõrgustikule eelisjärjekorras ligipääsu vaktsineerimisele; nõuab sellega seoses, et COVID-19 vaktsineerimine põhineks puuetega inimeste vabal ja teadlikul nõusolekul ning et ühegi puudega inimese, sh intellektipuudega inimesed, psühhosotsiaalsete puuetega inimesed ja autistid, sõltumatust ja õigusvõimet ei tohi õõnestada selliste põhjendustega nagu avalik hüve või isiku parim huvi;
49. palub nõukogul lõpetada viivitamatult kavandatud horisontaalse diskrimineerimisvastase direktiivi tõkestamine, laiendades seeläbi puuetega inimeste kaitset ELis tööhõivesfäärist väljapoole;
50. tuletab meelde, et uus ELi puuetega inimeste platvorm peab olema kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste sambas sätestatud suunistega;
51. nõuab, et Euroopa ja riiklikul tasandi juurdlusi ebaproportsionaalse COVID-19 nakatumise ja suremuse asjus hooldus- ja hooldekodudes, eakate ja puuetega inimeste hooldekandeesutustes ja muudes sotsiaalteenustes, et mõista selle põhjuseid, selgitada välja vastutajad ja võtta vajalikud meetmed selliste juhtumite vältimiseks tulevikus;
52. nõuab, et vaktsineerimiskohad oleksid füüsiliselt ligipääsetavad ning et neile, kes seda vajavad, pakutaks kohapeal juhendamist ja tuge; nõuab, et kui see on vajalik, loodaks tasuta või odavad sihtotstarbelised ligipääsetava transpordi programmid.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	1.7.2021						
Lõpphääletuse tulemus	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 100px;">+:</td> <td style="text-align: right;">48</td> </tr> <tr> <td>-:</td> <td style="text-align: right;">0</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">6</td> </tr> </table>	+:	48	-:	0	0:	6
+:	48						
-:	0						
0:	6						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	<p>Atidzhe Alieva-Veli, Abir Al-Sahlani, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Margarita de la Pisa Carrión, Özlem Demirel, Klára Dobrev, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Rosa Estaràs Ferragut, Nicolaus Fest, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Heléne Fritzon, Helmut Geuking, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Radan Kanev, Stelios Kympouropoulos, Katrin Langensiepen, Miriam Lexmann, Elena Lizzi, Lukas Mandl, Sandra Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Manuel Pizarro, Dennis Radtke, Elżbieta Rafalska, Guido Reil, Mounir Satouri, Monica Semedo, Vincenzo Sofo, Eugen Tomac, Romana Tomc, Marie-Pierre Vedrenne, Marianne Vind, Maria Walsh, Anna Zalewska, Stefania Zambelli, Tatjana Ždanoka, Tomáš Zdechovský</p>						
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Konstantinos Arvanitis, Chiara Gemma, Eugenia Rodríguez Palop						

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

48	+
ID	Dominique Bilde, Julie Lechanteux, Elena Lizzi, Stefania Zambelli
NI	Chiara Gemma
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Rosa Estaràs Ferragut, Loucas Fourlas, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Radan Kanev, Stelios Kypouropoulos, Miriam Lexmann, Lukas Mandl, Dennis Radtke, Eugen Tomac, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Abir Al-Sahlani, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Dragoş Pîslaru, Monica Semedo, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Marc Angel, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Klára Dobrev, Estrella Durá Ferrandis, Helène Fritzon, Elisabetta Gualmini, Alicia Homs Ginel, Agnes Jongerius, Manuel Pizarro, Marianne Vind
The Left	Konstantinos Arvanitis, Özlem Demirel, Sandra Pereira, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri, Tatjana Ždanoka

0	-

6	0
ECR	Margarita de la Pisa Carrión, Elżbieta Rafalska, Vincenzo Sofo, Anna Zalewska
ID	Nicolaus Fest, Guido Reil

Kasutatud tähised:

+ : poolt

– : vastu

0 : erapooletu